

FONDUL DE
EDUCAȚIE PENTRU
ROMI

evz STIFTUNG
ERINNERUNG
VERANTWORTUNG
ZUKUNFT

PROGRAM DE DREPT ȘI ȘTIINȚE UMANISTE

BURSE UNIVERSITARE PENTRU ROMII DIN
MOLDOVA, RUSIA ȘI UCRAINA

“Chiar dacă fiecare este individual și unic, cu toții suntem oameni, iar caracterul, demnitatea și drepturile noastre nu au nici o legătură cu naționalitatea.”

OLENA VAYDALOVICH

Beneficiar curent LHP

Studentă, Facultatea de Drept, Academia Națională a Afacerilor Interne, Kiev, Ucraina

“Elaborez și promovez programe locale în sprijinul minorității naționale Rome din oraș, în special promovez egalitatea dreptului lor la educație, mai ales în comunități. Cred că persoanele educate și motivate pot face multe pentru a ajuta la îmbunătățirea vieții persoanelor de etnie romă.”

MIROSLAV HORVAT

Absolvent LHP (2010-2014)

În prezent activează în calitate de consilier municipal în Ujgorod, Regiunea Transcarpatia, Ucraina

“Obiectivul meu actual este de a crea o organizație non-guvernamentală care va lucra în parteneriat cu instituțiile naționale și internaționale, avînd drept scop crearea unui sistem atotcuprinzător și eficient de educație, bazat pe principiile de echitate, nediscriminare și respect pentru diversitate, care va contribui la integrarea Romilor în societate.”

GRIGORE ZAPESCU

Beneficiar curent LHP

Magistru în Drept Public, Universitatea de Studii Politice și Economice Europene “Constantin Stere” din Chișinău, Moldova

CUVÎNT ÎNAINTE

Fondul de Educație pentru Romi a creat Programul de Drept și Științe Umaniste (LHP) în urmă cu mai bine de zece ani, pentru a oferi suport academic și financiar studenților Romi care locuiesc în Moldova, Rusia și Ucraina.

Fiind unic ca scop și design - abordând atât condițiile socio-economice cât și nivelul de educație al Romilor - pînă în prezent, programul a oferit peste 1400 burse pentru peste 500 studenți Romi, care au îndeplinit criteriile pe bază de merit ale LHP.

În mod crucial, angajamentul Fundației Comemorare, Responsabilitate și Viitor a creat o serie de oportunități academice pentru studenții tineri și dinamici Romi, să își realizeze ambițiile personale și să contribuie la progresul societăților în care trăiesc.

Împreună construim treptat o moștenire vie, generația următoare de intelectuali, profesioniști și oameni de știință Romi, pentru care avem așteptări mari.

Vreau să vă invit să vă alăturați misiunii REF pentru a micșora decalajul în rezultatele educaționale dintre romi și neromi și să aplicați la acest program atractiv care include multe oportunități de a învăța, crește și de a fi membru al unei societăți minunate.

NADIR REDZEPI

Director Executiv

Fondul de Educație pentru Romi

CUVÎNT ÎNAINTE

Prin susținerea Programului de Drept și Științe Umaniste, Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor contribuie la consolidarea urmașilor de etnie Roma grup minorita care a fost persecuta sub regimul Socialismului Național.

Obiectivul nostru principal este de a oferi suport financiar, pentru studii universitare, tinerilor Romi talentați și social antrenați. Fundația oferă anual pînă la 200 de burse pentru Romii din Moldova, Rusia și Ucraina care urmează studii de Licență, Masterat sau Doctorat. În timp, programul a contribuit, de asemenea, la dezvoltarea unei rețele internaționale a Romilor care au obținut studii de calitate și pot reprezenta interesele Romilor în societate și să ofere modele pentru următoarea generație.

Ne bucurăm de realizările și rezultatele impresionante ale beneficiarilor de burse. Serviciile de suport extinse ale Fondului de Educație pentru Romi oferite studenților și absolvenților sunt cruciale pentru succesul programului. Mulțumim Fondul de Educație pentru Romi, precum și partenerii din țările participante la program pentru excelența cooperare și de lungă durată, care suntem încântați să continue în viitor.

GÜNTER SAATHOFF

Co-director

Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor

Conferința anuală LHP în
Chișinău, Moldova 2015. →

DESPRE PROGRAMUL DE DREPT ȘI ȘTIINȚE UMANISTE (LHP)

Programul de Drept și Științe Umaniste (LHP) a fost lansat în anul 2004 la inițiativa și cu suportul financiar al Institutului pentru o Societate Deschisă și Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor. Inițiativa avea drept scop stimularea înmatricularea Romilor în învățământul superior din Europa de Est și dezvoltarea unei rețele regionale de elită intelectuală romă care va pleda în mod activ pentru schimbările pozitive în numele populației Rome. Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor - unul din cei doi donatori principali ai programului - dezvoltă o capacitate între urmașii grupurilor minoritare persecutate sub regimul Socialismului Național, în timp ce Fondul de Educație pentru Romi contribuie la efortul continuu de a micșora decalajul în rezultatele educaționale dintre romi și neromi.

LHP a fost cofinanțat de Fondul de Educație pentru Romi și de Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor încă din anul 2007. Programul de Burse al Fondului de Educație pentru Romi implementează programul în colaborare cu parteneri naționali din Moldova, Rusia și Ucraina.

DE CE ACESTE TREI ȚĂRI?

“Fundația Germană Comemorare, Responsabilitate și Viitor încearcă să încurajeze oamenii să țină minte trecutul. Ea vrea să construiască o generație de elită, care poate contribui la menținerea acestei memorii pentru viitor. Rusia, Ucraina și Moldova sunt țări anumite unde populația de etnie romă a suferit nemărginit în trecut.”

COSTEL BERCUS, Fost Președinte al Consiliului Fondului de Educație pentru Romi din 2005 până în 2014

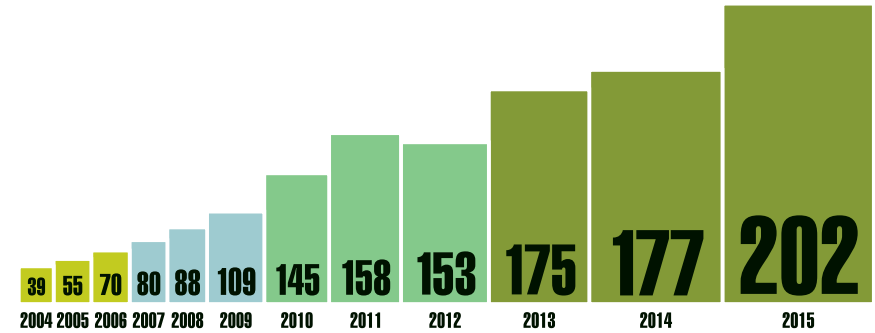
↑ Curs de formare profesională în Chișinău, Moldova 2014

LHP oferă burse academice pe bază de merit în concursuri deschise pentru studenții de etnie Romă care sunt cetățeni sau rezidenți permanenți ai Republicii Moldova, Rusiei și Ucrainei. Participanții sunt selectați anual, cu posibilitatea de a-și reînnoi statutul de la un an la altul în baza concursurilor deschise. Sprijinul constă în bursă și un șir de componente de dezvoltare profesională și academică. LHP este unul din cele patru sisteme de bursă gestionate de Fondul de Educație pentru Romi pentru a susține tinerii romi să urmeze studii superioare.

BENEFICIARIII LHP: CREȘTERE DE LA AN LA AN

LHP a crescut de la 39 bursieri în 2002 la 202 în 2015. LHP a oferit 1451 burse pentru 511 studenți de etnie romă, încă de la înființarea sa.

NUMĂRUL BURSELOR LHP PENTRU FIECARE AN

STUDIUL DE MARCARE: ÎMBUNĂTĂȚIREA SERVICIILOR REF

În anul 2014 REF a efectuat un studiu de marcă pentru a investiga atât gradul de contribuție a Programului de Drept și Științe Umaniste la traiectoria academică a beneficiarilor săi, cât și dacă beneficiarii au reușit să se angajeze în poziții relevante studiilor obținute.

Studiul a arătat:

Programul LHP a ajutat participanții să acceseze și să finalizeze studiile superioare și să aleagă tipul de studii dorite, ceea ce este o condiție esențială pentru accesarea pieței de muncă și găsirea unui serviciu decent și stabil.

Programul LHP a ajutat participanții să își consolideze identitatea Romă și încrederea în exprimarea ei publică, depășind stigma socială.

Adresa web a studiului de marcă: <http://tinyurl.com/zbv4qc>

↑ Conferința Anuală a Studenților în Rusia, 2014

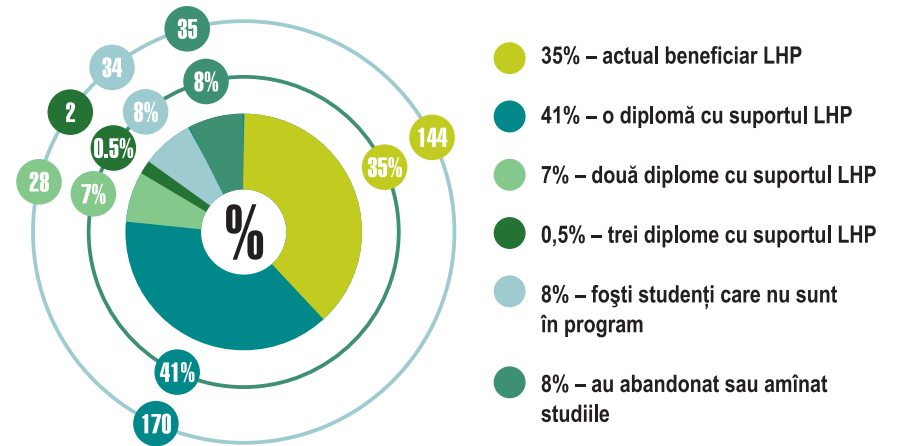
→ Training Local cu Beneficiarii LHP în Moldova, 2013

STATUTUL DE ABSOLVIRE: DIN BIBLIOTECĂ ÎN VIAȚĂ

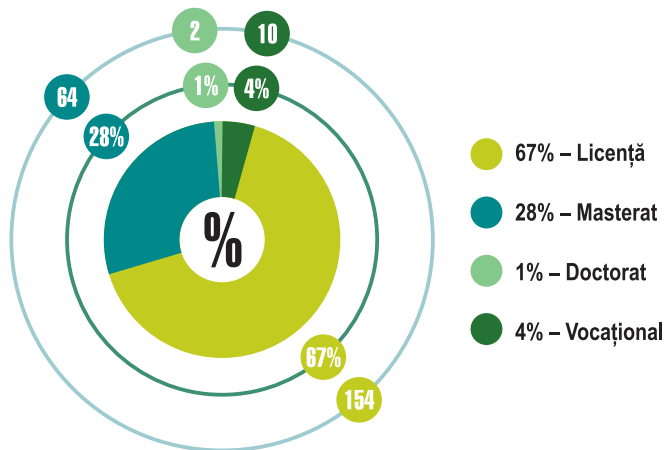
Din peste 400 de persoane participante la LHP pînă în anul 2014, mai puțin de jumătate au obținut cel puțin un nivel terțiar de studii cu suportul partial sau complet din partea LHP, pe cînd 144 nu au absolvit și sunt încă în program. Opt la sută au abandonat înainte de absolvire sau au amînat absolvirea pentru mai tîrziu, deși în comparație cu cifrele disponibile cu privire la ratele generale de abandon școlar din învățămîntul superior, studenții Romi par să fie aproximativ la același nivel cu colegii lor.

În ansamblu, Programul LHP a contribuit la obținerea a 229 diplome, din care doar 10 au fost studii vocaționale. Majoritatea diplomelor obținute au fost în domeniul științelor sociale și studiilor juridice.

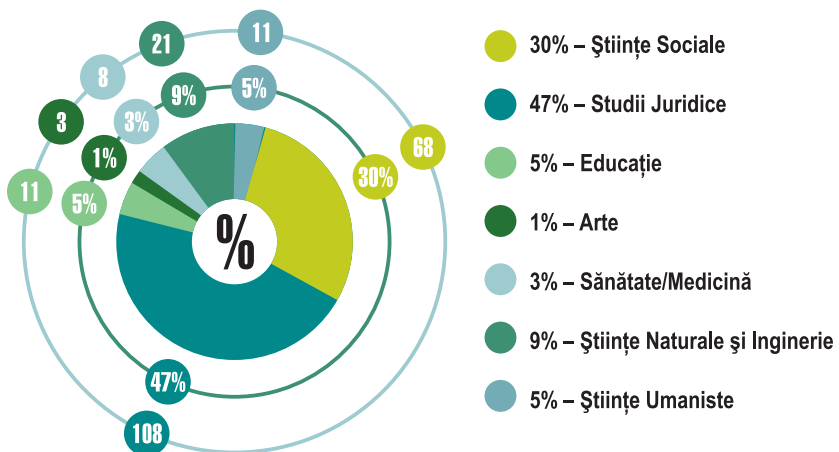
STATUTUL DE ABSOLVIRE A PARTICIPANȚILOR

NUMĂRUL DE DIPLOME OBȚINUTE CU SUPTORUL PARȚIAL SAU TOTAL AL LHP

DOMENIILE DE STUDII ȘI DIPLOMELE OBȚINUTE CU SUPTORUL PARȚIAL SAU TOTAL AL LHP

Conferința Anuală LHP în Kiev, Ucraina 2010 →

PROFIL

MIROSLAV HORVAT **Ucraina, Ujgorod (regiunea Transcarpatia)** **Absolvent al Programului de Burse LHP REF (2010-2014)**

Miroslov s-a născut în anul 1980 și a crescut în Radvanka, cea mai mare comunitate de Romi din Ujgorod. Și-a petrecut copilăria și adolescența într-o familie mare, împreună cu bunicii: “Ei au visat să-mi dea o educație bună și au insistat ca să merg la o școală generală, nu una segregată.” Ca elev, Miroslov spune că nu a simțit nici o atitudine specifică față de el din partea profesorilor și colegilor: “Eram cu adevărat pasionat de studii și frecventam școala cu interes și plăcere.”

În anul 2000 Miroslov a devenit șeful organizației societății civile “Romani cherkhen” (steaua Romă): “Când m-am alăturat comunității societății civile, am înțeles că am cu adevărat nevoie de studii superioare pentru a fi eficient.” De aceea, el a urmat studii universitare. În primul rând, a obținut diploma de licență în drept, apoi gradul de “specialist” în științe politice de la Universitatea Națională din Ujgorod (2010-2014): “Cred că am putut să-mi realizez studiile doar cu suportul Fondului de Educație pentru Romi, care dă întradevăr tinerilor Romi o șansă de a-și îmbunătăți viața, fiind educați și mai calificați.”

Miroslov a devenit unul dintre primii Romi care a obținut un grad de învățământ superior în rândul generației sale în Transcarpatia. La moment el este unicul care deține diploma în științe politice. Cu suportul echipei sale ONG și profesorilor de la Universitatea Națională Ujgorod, Miroslov a stabilit bazele pentru dezvoltarea unui curs universitar privind studiul etniei Rome, din care viitorii asistenți sociali, sociologi, psihologi și alții vor învăța despre cultura, tradițiile și istoria minorității naționale Rome - una din cele mai mari minorități din Transcarpatia. Miroslov este entuziasmat de introducerea cursului în anul academic 2016-2017 și mai departe.

Miroslov este un activist pasionat al drepturilor omului și drepturilor Romilor: “Aparțin minorității naționale Rome, am crescut într-o astfel de comunitate și cunosc despre viața oamenilor Romi din regiunea noastră. Oamenii se confruntă cu discriminarea în aproape orice sferă a vieții lor - educație, sănătate, condiții de viață și așa mai departe. Din acest motiv am decis să mă înscriu în calitate de candidat la alegerile locale din 2015. Oamenii au votat pentru mine, iar acum eu sunt responsabil să le reprezint interesele în Consiliul municipal Ujgorod.” Miroslov lucrează, de asemenea, la combaterea stereotipurilor despre Romi - el este prezentator și redactor al singurului program RV despre Romi la canalul local - “Romani Jivipen.”

El intenționează să își continue activitatea sa politică și să devină reprezentantul oamenilor în consiliul municipal: “Dezvolt și promovez programe locale în sprijinul minorității naționale Rome din oraș, în special pentru a promova egalitatea în dreptul lor la educație, mai ales în comunități. Consider că oamenii educați și motivați pot face multe pentru a ajuta la îmbunătățirea vieții persoanelor de etnie Romă.”

MULȚI PARTICIPANȚI AI ACESTUI PROGRAM STUDIAZĂ DREPTUL. DE CE ESTE ATÂT DE IMPORTANT PENTRU ROMI SĂ SE SPECIALIZEZE ÎN DREPT?

“Avem nevoie să studiem dreptul, pentru că există atât de multe încălcări ale drepturilor omului față de Romii din Ucraina. Foarte mulți avocați ucraineni nu doresc să lucreze cu Romii și cu comunitatea lor. Ei sunt adesea conduși de stereotipurile și prejudecățile împotriva romilor. Prin urmare, este mai bine ca avocații să fie din comunitate și să construiască o altfel de încredere. Am decis să devin avocat în comunitatea mea și să schimb stereotipurile.”

OLENA FIUDR, absolventă LHP, activează în calitate de avocat. A absolvit dreptul penal la Academia Națională a Afacerilor Interne din Kiev.

DONATORIUL

FUNDAȚIA COMEMORARE, RESPONSABILITATE ȘI VIITOR

În amintirea victimelor nedreptății Socialiste Naționale, Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor activează pentru a promova drepturile omului și înțelegerea dintre oameni. Ea susține, de asemenea, angajamentul său față de supraviețuitori. Fundația este, prin urmare, o exprimare a responsabilității politice și morale continue a statului, industriei și societății pentru greșelile comise în numele Socialismului Național.

Fundația sprijină proiecte internaționale în următoarele domenii:

- O examinare critică a istoriei
- Drepturile Omului
- Angajamentul față de victimele Socialismului Național

Fundația Comemorare, Responsabilitate și Viitor a fost înființată în 2000, în primul rând pentru a efectua plăți către foștii lucrători forțați. Programele de plăți au fost finalizate în 2007. Capitalul de 5,2 miliarde de euro al fundației a fost asigurat de Guvernul German și industria Germană. Un total de 358 milioane de euro a fost pus deoparte drept capital al Fundației pentru a finanța proiectul. Fundația își finanțează activitățile pe termen lung din veniturile generate de acest capital.

Fundatia "Comemorare, Responsabilitate si Viitor"

Lindenstraße 20-25, 10969 Berlin

Telefon: +49 30 25 92 97 - 0

Fax: +49 30 25 92 97 - 11

E-mail: info@stiftung-evz.de

www.stiftung-evz.de

Această publicație nu reprezintă o expresie a opiniei Fundației EVZ. Autorul poartă responsabilitate pentru conținut.

IMPLEMENTATORUL

FONDUL DE EDUCAȚIE PENTRU ROMI

Reducerea decalajului în rezultatele educaționale dintre Romi și Neromi

De la înființarea sa în 2005, REF a evoluat într-o organizație non-guvernamentală internațională activă, cu o misiune și un obiectiv final de a reduce decalajul în rezultatele educaționale dintre Romi și Neromi.

REF oferă suportul său prin intermediul:

- GRANTURI acordate consorțiilor societății civile și a instituțiilor publice de a implementa proiecte de reformă a învățământului
- GRANTURI RAMBURSABILE prevăzute pentru finanțare întru a asigura punerea în aplicare eficientă a proiectelor educaționale sprijinite de UE
- BURSE oferite studenților Romi în învățământul secundar și terțiar
- PLEDAREA ȘI CERCETAREA POLITICII pentru a promova modele bazate pe dovezi a celor mai bune practici, a introduce metodologii inovatoare și reforma curriculumului, și pledarea pentru politici care oferă o creștere a capitalului în acces și rezultate pentru elevii Romi
- IMPLEMENTAREA PROIECTULUI - REF pune în aplicare directă și pe scară largă fondurile UE, subvențiile EEA și cele Norvegiene

Fondul de Educație pentru Romi

Teréz krt. 46, Budapesta, Ungaria 1066

Telefon: +36 1 235 8030

Fax: +36 1 235 8031

E-mail: scholarship@romaeducationfund.org

www.romaeducationfund.hu

PARTENERI

FUNDAȚIA INTERNAȚIONALĂ DE RENAȘTERE

Misiunea Fundației Internaționale de Renaștere este de a promova o societate deschisă, participativă, pluralistă bazată pe valori democratice în Ucraina. Este una dintre cele mai mari fundații de caritate din Ucraina, precum și organizația donatoare cea mai durabilă din țară care susține minoritatea națională Romă. IRF are plăcerea de a fi un partener al REF-ului începând cu anul 2010 - cooperarea dintre organizațiile noastre aduce sinergie în consolidarea capacităților noii generații educate a tinerilor romi.

UCRAINA

FUNDAȚIA INTERNAȚIONALĂ DE RENAȘTERE - KIEV

Persoana de contact pentru LHP: **Serhiy Ponomaryov**

Artema St. 46, Kiev, Ucraina 04053

Telefon: +380 44 461 9500

E-mail: ponomaryov@irf.ua

<http://www.irf.kiev.ua>

COPIII ORAȘULUI ST. PETERSBURG

“Copiii orașului St. Petersburg” este un ONG bazat pe voluntariat, oferind programe culturale și educaționale pentru copii. Programele noastre sunt menite să ajute fiecare copil să se implice în viața societății, să coopereze cu cei din jur, să fie conștienți de drepturile copilului, precum și să aibă oportunități de creștere personală. Suntem un partener în cadrul programului LHP începând cu 2014.

RUSIA

COPIII ORAȘULUI ST.PETERSBURG

Persoana de contact pentru LHP: **Maria Musatova**

Cod postal 247, “Deti Peterburga”, St. Petersburg, Rusia 196105

Telefon: +7 921 434 83 39

E-mail: musatova.maria@romaeducationfund.org

<http://detipeterburga.ru>

CENTRUL DE INFORMAȚII UNIVERSITARE

Misiunea centrului este de a promova valorile unei societăți deschise și democratice. CIU a implementat mai multe proiecte - la nivel național și regional, ce țin de serviciile educaționale în întregime. Unul dintre programele pe care CIU le administrează în Moldova este Programul de Burse al Fondului de Educație pentru Romi/Programul de Drept și Științe Umaniste. CIU este partener al REF-ului în implementarea programului LHP REF în Moldova începând cu anul 2008.

MOLDOVA

CENTRUL DE INFORMAȚII UNIVERSITARE

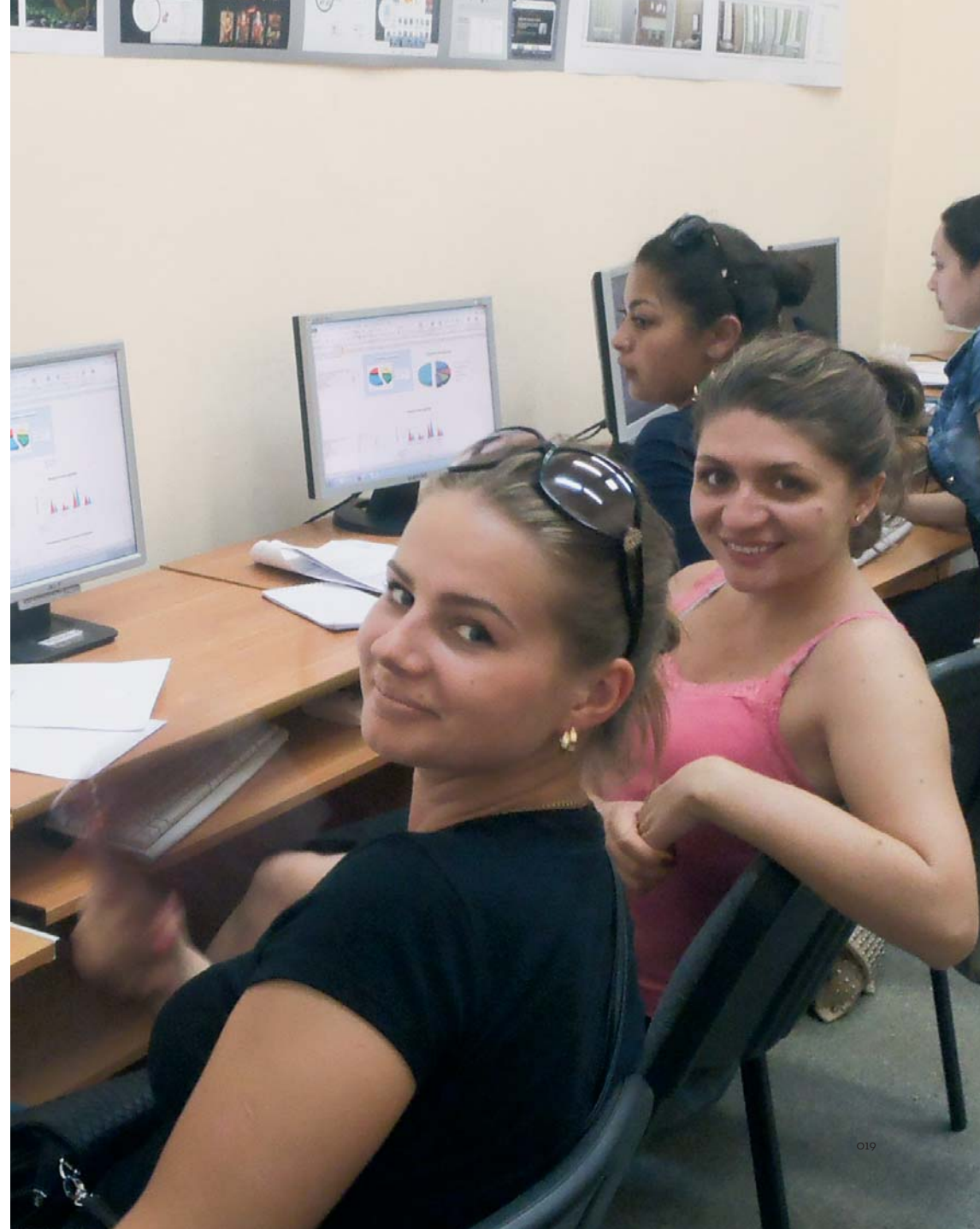
Persoana de contact pentru LHP: **Viorica Volovei**

str. Pușkin 16, Chișinău, Moldova MD 2012

Telefon: + 373 22 221167, + 373 22 221172

Email: vvolovei@romaeducationfund.org

<http://www.eac.md>

ALĂTURATI-VĂ PROGRAMULUI DE DREPT ȘI ȘTIINȚE UMANISTE!

TINERI ROMI CARE CAUTĂ EXCELENȚĂ ACADEMICĂ

- Sunteți de etnie romă?
- Sunteți în prezent în liceu, aplicați la universitate sau sunteți înmatriculați în prezent într-o universitate acreditată de stat?
- Sunteți cetățean sau rezident permanent al Republicii Moldova, Rusia sau Ucraina?

ATUNCI APLICAȚI SĂ DEVENIȚI O
PARTE A CELUI MAI MARE PROGRAM
DE BURSE DIN EUROPA PENTRU
STUDENȚII ROMI!

ALĂTURATI-VĂ MIILOR DE STUDENȚI ȘI PROFESIONIȘTI ROMI DIN
TOATĂ EUROPA CARE ȘI-AU REALIZAT VISELE!

LHP VĂ POATE SCHIMBA VIAȚA PENTRU TOTDEAUNA!

Pentru a aplica, vizitați: www.romaeducationfund.org/how-apply-scholarship-1